

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 76
din data de 09.02.2022

Dosar nr.: 624/2020

Petiția nr.: 5321/02.09.2020

Petent:

Reclamați: Metrorex

București : Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 1
: Consiliul Local Sector 1, București
: Primăria Sectorului 1, București

Obiect: aspecte neconforme și impedimente ale actualului mod de acordare a gratuității transportului cu metroul pentru persoanele cu dizabilități

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele și domiciliul petenților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

2. Metrorex, str. Dinicu Gloescu, nr. 38, sector.1, București
3. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 1 București cu sediul în București, B.dul Mareșal Averescu, nr.17, sector 1
4. Consiliul Local Sector 1 București cu sediul în Șos. București-Ploiești, nr. 9-13, sector 1, București, cod postal 013682
5. Primăria Sectorului 1, București cu sediul în București, B.dul Banu Manta, nr.9

II. Procedura de citare

6. Prin adresa nr. 5321/21.09.2020 (fila 1- 44 la dosar) a fost citat petentul.
7. Prin adresa nr. 5760/21.09.2020 (fila 46 la dosar) a fost citat reclamatul METROREX S.A.
8. Prin adresa nr. 6278/09.10.2020 petentul a depus punct de vedere. (filele 48 – 60 la dosar)
9. Prin adresa nr. 6299/12.10.2020 partea reclamată, Metrorex S.A. a depus punct de vedere. (filele 61 – 67 la dosar)
10. Prin adresa nr. 6863/02.11.2020 a fost transmis petentului punctul de vedere al părții reclamate. (fila 69 la dosar)
11. Prin adresa nr. 6863/02.11.2020 a fost transmis reclamatului METROREX S.A.

punctul de vedere al petentului. (fila 70 la dosar)

12. Prin adresa nr. 7739/03.12.2020 partea reclamată Metrorex S.A. a formulat concluzii scrise cu privire la punctul de vedere al petentului transmis prin adresa nr. 6278/09.10.2020 (filele 73 – 78 la dosar)

13. Prin adresa nr. 6863/02.11.2020 au fost trasnmise petentului punctul de vedere transmis de către partea reclamată prin adresa nr. 6299/12.10.2020. (filele 79 la dosar)

14. Prin adresa nr. 7819/07.12.2020, reclamatul METROREX depune concluzii scrise. (filele 89-98 la dosar)

15. Prin adresa nr. 8130/21.12.2020 petentul depune concluzii scrise. (filele 100-109 la dosar)

16. Prin adresa nr. 786/02.02.2021 s-a procedat la recitarea părților, fiind inclusă ca și parte reclamată Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 1 București și Consiliul Local Sector 1 București, Primăria Sectorului 1 București (fila 110-114 la dosar).

17. Prin adresa nr. 912/09.02.2021 Consiliul a solicitat punct de vedere Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții. (fila 115 la dosar).

18. Prin adresa nr. 2689/08.04.2021, Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, a comunicat că va analiza propunerile petentului cu privire la îmbunătățirea modalităților de acordare a gratuităților la călătoriile cu metrou. (fila 118 la dosar)

19. Prin adresa nr. 1744/04.03.2021 partea reclamată Metrorex S.A., prin reprezentant își menține punctul de vedere inițial (filele 120-130 la dosar).

20. Prin adresa nr. 1557/26.02.2021, Consiliul Local Sector 1 București - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, transmite note scrise (filele 131-135 la dosar).

21. Prin adresa nr. 1783/05.03.2021, urmare a recitării părților, petentul transmite completări – probe (filele 136-140 la dosar).

22. Prin adresa nr. 7005/20.09.2021, Consiliul a solicitat punct de vedere Consiliului Local Sector 5 și Consiliului Local Sector 4. (filele 141-142 la dosar)

23. Prin adresa nr. 7994/25.10.2021, Consiliul Local Sector 4, transmite punctul de vedere solicitat. (filele 143 la dosar)

24. Prin adresa nr. 8235/02.11.2021, Consiliul Local Sector 5, transmite punctul de vedere solicitat (filele 145 la dosar).

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

25. Prin adresa nr. 5321/02.09.2020 (filele 1 - 44 la dosar) petentul reclamă aspecte neconforme și impedimente ale actualului mod de acordare a gratuității transportului cu metroul pentru persoanele cu dizabilități, prin intermediul cartelei „*abonament lunar cu număr nelimitat de călătorii*”, care se achiziționează și se utilizează de către beneficiar, și ulterior se decontează de către D.G.A.S.P.C. – în scopul evidențierii necesității schimbării lui cu un altul mai adecvat.

26. Petentul consideră că prin acest sistem impus, Metrorex discriminează persoanele care călătoresc cu metroul, persoane cu dizabilități în raport cu persoanele valide.

27. Cartela de călătorie este cu titlu nenominal și nu se emite nicio dovadă a persoanei care l-a achiziționat, putând fi obținută prin orice alt mod decât cumpărarea de către acesta.

28. Cartela abonament lunar utilizată în prezent nu respectă drepturile prevăzute de Legea nr. 448/2006 actualizată.

29. Teoretic, înscrierea valabilității titlului de călătorie se face odată cu prima validare a cartelei, pe cartelă și prin imprimare atât fizic cât și pe banda magnetică, însă în realitate imprimarea este de cele mai multe ori ilizibilă. Singura modalitate de obținere a unei dovezi rămâne solicitarea persoanei de la ghișeu (fiind necesară ștampila de stație). Petentul a constatat de multe ori că funcționara de la Casa de Bilete nu știe ce să scrie pe o cartelă neimprimată (la validare) când i se solicită valabilitatea în vederea decontării la D.G.A.S.P.C.

30. De asemenea, cartela este foarte subție, este ușor deformabilă și dificil de introdus în fanta îngustă de către o persoană cu dizabilități, fizice sau de vedere.

31. Sunt situații când este obligat să aștepte pentru a obține ștampila necesară sau este trimis la capătul celălalt al stației sau la o altă stație pentru a solicita cartela de control/pix/tușieră, sau mai recent, i se cere o declarație pe proprie răspundere, adică este supus la umilințe repetate și nemeritate, doar pentru a obține niște înscrisuri fără de care D.G.A.S.P.C. nu îi decontează cartela abonament.

32. De asemenea, reclamă impedimente legate de lipsa de accesibilitate a mediului fizic și deficitul abilităților necesare utilizării acestui tip cartelă abonament pentru persoanele cu dizabilități, dorind a se crea un sistem similar celui de la STB cu card contactless.

33. A depus următoarele înscrisuri:

- certificat de încadrare în grad de handicap;
- copii ale cartelelor abonament ilizibile, anii 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019.

34. Prin adresa nr. 6278/09.10.2020 petentul comunică că este de acord cu oricare dintre modalitățile de soluționare a petiției având în vedere contextul situației epidemiologice, depune înscrisuri privind lipsa accesibilizării. (capete introduse după termenul de audieri) (filele 49 – 60 la dosar)

35. Petentul mai precizează prin punctul de vedere transmis faptul că S.C. METROREX S.A. utilizează abuziv simbolul internațional al accesibilității întrucât, prin spațiul liber de la marginea peronului, la podeaua vagonului din dreptul ușii, se depășește dimensiunea admisă, practic nu există în nicio stație din rețeaua METROREX un traseu complet accesibilizat pentru circulația autonomă a persoanelor în scaun rulant, pentru a fi legal permisă afișarea simbolului de accesibilitate. Persoanele cu dizabilități care staționează pe timpul circulației cu scările rulante sunt puse în pericol de accidentare de către persoanele care se deplasează pe scara rulantă în acest timp. Programul de funcționare al lifturilor de la metrou este cu 2 ore mai scurt decât cel de circulație al trenurilor. Procedura de informare a călătorilor în unele stații pune călătorii cu dizabilități în dificultate. Accesul la stațiile de metrou prezintă neconformități care pun în pericol siguranța circulației călătorilor cu dizabilități. Traseele de circulație care ar trebui

să fie accesibilizate, în realitate nu sunt accesibilizate (*rampe cu tablă striate alunecoase și abrupte*).

36. Concluzionând, petentul consideră că sistemul unic cu cartele de hârtie cu bandă magnetică impus de Metrorex atât persoanelor valide cât și celor cu handicap sau mobilitate redusă și neinscripționarea datelor de valabilitate pe cartela-abonament și pretențiile abuzive ale personalului angajat al METROREX, sunt discriminatorii din cauza neadaptării la deficiențele fizice specifice handicapului acestuia.

Susținerile părților reclamate

Susținerile METROREX S.A.

37. Prin adresa nr. 6299/12.10.202 (fila 61 – 67 la dosar) partea reclamată depune punct de vedere prin care invocă:

- excepția lipsei calității procesuale a petentului – petentul nu a făcut dovada interesului în prezenta cauză;
- excepția lipsei calității procesuale pasive a Metrorex pentru a fi responsabilă în calitate de parte reclamată - acordarea gratuității билетelor se face de către D.G.A.S.P.C.
- excepția necompetenței materiale a Consiliului – fila 63 la dosar

38. Reclamatul mai menționează faptul că între **Metrorex S.A.** și **primăriile de sector nu există o convenție** privind emiterea de abonamente lunare gratuite pentru persoanele cu handicap sens în care, această sarcină revine autorităților responsabile, respectiv Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului din cadrul primăriilor de sector care au evidența nominală a acestor beneficiari ai Legii nr. 448/2006 și de asemenea, înscrierea numerelor celor în drept pe cartela de metrou distribuită (fila 65 la dosar).

39. Pe fond, reclamatul susține faptul că fiecare primărie are propria metodologie privind acordarea gratuității la transportul urban cu metroul pentru persoanele cu dizabilități astfel:

- la sectoarele 1, 2, 3, și 4 persoanele cu dizabilități achiziționează abonamentul lunar din bugetul propriu urmând a fi decontat ulterior de către D.G.A.S.P.C.;
- **la sectoarele 5 și 6 au norme specifice prin care achiziționează cartelele de la sediul Metrorex prin reprezentant legal al D.G.A.S.P.C., urmând a fi acordate celor în drept.**

40. Referitor la motivul invocat de către petent privind tipărirea defectuoasă a termenului de valabilitate pe cartelele de metrou, se precizează că există proceduri specifice care se aplică în această situație, indiferent de beneficiarul acesteia sau de tipul de călătorie. Astfel, pe cartela reclamată se înscrie cu pixul, pe verso, valabilitatea, data, ora, stația, numele și semnătura salariatei care a efectuat verificarea titlului de călătorie (fila 65 la dosar). O altă posibilitate de soluționare este solicitarea unui duplicat al abonamentului lunar la una dintre casieriile pentru elevi/studenti din stațiile de metrou.

41. Reclamatul mai precizează că în ceea ce privește Ordinul nr.124/2019 emis de ministerul Muncii și Justiției Sociale la care face referire petentul, nu are incidență în speța de față, întrucât **prevederile legale nu se aplică și transportului cu metroul**, acesta stabilind modele de convenție privind transportul interurban al persoanelor cu dizabilități care se încheie între operatorii de transport feroviar, rutier sau naval și D.G.A.S.P.C. din sectoarele municipiului București, pentru transportul cu trenul, autobuzele sau navele.

Pentru transportul interurban, biletele de călătorie sunt pretipărite și eliberate de către D.G.A.S.P.C. în baza unei cereri întocmite de beneficiar sau reprezentantul legal sau altă persoană cu împuternicire notarială.

42. Reclamata mai menționează că Metrorex a modernizat sistemul de taxare astfel încât noile porți de acces au încorporate validatoare moderne ce au posibilitatea de acceptare atât a cartelelor magnetice, a cardurilor contactless ce vor fi emise de către subscrisa cât și a cardurilor bancare contactless. (faza de testare)

43. Reclamata mai susține că pentru a crește calitatea vieții beneficiarilor Legii nr. 448/2006 a implementat deja în stațiile de metrou proiectul „*Facilități pentru accesul persoanelor cu handicap în rețeaua de metrou existentă*”, proiect prin care s-a asigurat dotarea stațiilor cu echipamente - escalatoare, lifturi interioare/exterioare, porți de acces-pentru facilitarea transportului călătorilor cu dizabilități.

44. Prin adresa nr. 7739/03.12.2020 partea reclamată Metrorex S.A. a transmis la dosar concluzii scrise cu privire la punctul de vedere al petentului comunicat prin adresa nr. 6278/09.10.2020, a precizat că își menține toate apărările mai sus menționate.

45. Prin adresa nr. 1744/04.03.2021 partea reclamată Metrorex S.A., prin reprezentant își menține punctul de vedere inițial. (filele 120-130 la dosar)

Sușinerile Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 1 București

46. Prin adresa nr. 1557/26.02.2021, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 1, transmite note scrise (filele 131-135 la dosar), precizând că petentul se regăsește în evidențele Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 1 cu deficiență funcțională accentuată din anul 2004, cu ultimul certificat de încadrare în grad și tip de handicap emis în anul 2006, cu valabilitate – permanent, petentul beneficiind de măsurile de asistență socială sub forma prestațiilor sociale conform certificatelor de încadrare în tip și grad de handicap din anul 2004.

47. Reclamata face trimitere la Hotărârea Consiliului Local nr. 773/10.01.2012 privind aprobarea Metodologiei pentru acordarea gratuității la transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafață și cu metroul beneficiarilor Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv Hotărârii Consiliului Local nr. 19913/29.04.2015 privind aprobarea modificării Hotărârii Consiliului Local nr. 773/10.01.2012 privind aprobarea Metodologiei privind acordarea gratuității la transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafață și cu metroul, beneficiarilor Legii nr. 448/2006 se decontează abonamentul lunar de metrou în cuantum de 70 lei.

48. Reclamata precizează de asemenea că pentru a putea fi decontate cartelele, pentru același beneficiar nu trebuie să se suprapună ca dată de valabilitate, să aibă stanțată data de început și data de expirare lizibil, când aceasta nu este evidențiată este necesar ca acestea să aibă datele trecute de către un operator Metrorex precum și ștampila unității emitente pentru veridicitatea înscrisului sau desfășurătorul cartelei eliberat de către operatorul Metrorex cu ștampila unității emitente. În această situație persoana cu handicap, însoțitorul sau asistentul personal al acesteia este îndrumat/ă către un alt ghișeu METROREX pentru ca un angajat al METROREX să certifice data de expirare a abonamentului prin însemnarea datei de expirare și semnarea acestor înscrisuri.

49. Totodată, reclamata susține că, în data de 06.08.2020 petentul a depus la registratura D.G.A.S.P.C. Sector 1 o cerere pentru decontarea abonamentului lunar de metrou la care a atașat șase (6) cartele. Din verificarea acestora a dedus că utilizarea și valabilitatea acestora este:

29.12.2018- 29.01.2020

29.01.2020- 28.02.2020

03.03.2020- 02.04.2020

05.05.2020- 04.06.2020

05.06.2020- 04.07.2020

06.07.2020- 05.08.2020

Reclamata susține că urmare a cererii petentului acesta a beneficiat de decontarea cartelelor de metrou în luna următoare, septembrie 2020, corespunzător opțiunii acestuia, în data de 08.09.2020 petentul a depus la registratura D.G.A.S.P.C. Sector 1 o cerere pentru decontarea abonamentului lunar de metrou la care a atașat două (2) cartele. Din verificarea acestora s-a dedus că o cartelă a fost utilizată și a avut valabilitatea 06.08.2020-05.09.2020, cealaltă cartelă neavând stanțată data de început și data de expirare lizibil, fapt care a condus la deplasarea unui reprezentat al D.G.A.S.P.C. Sector 1 la una dintre caseriile speciale ale METROREX, astfel încât să se realizeze decontarea ambelor cartele.

50. Reclamata susține, de asemenea, că petentul reclamă dificultatea de obținere a acestor înscrisuri de la angajații din cadrul METROREX, în sensul că aceste înscrisuri se realizează numai la anumite stații de metrou, fapt care determină deplasarea suplimentară a persoanelor cu handicap, însoțitorilor sau asistenților personali ai acestora.

51. Reclamata precizează că a constatat că în ciuda acestor instrumente și responsabilități diverse, persoanele cu dizabilități, dar nu numai, confruntă dificultăți în ceea ce privește sistemul impus și utilizarea abonamentului lunar - metrou.

52. Reclamata susține că recunoscând importanța colaborării și cooperării instituționale, pentru îmbunătățirea condițiilor de accesibilitate/mobiliare ale persoanelor cu dizabilități, a solicitat concursul METROREX și Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități, Copii și Adoptii, precizând că în calitate de instituție publică aflată în subordinea Consiliului Local al Sectorului 1 pune în executare dispozițiile legii, prin interpretarea și aplicarea acestora la situațiile de fapt din domeniul asistenței sociale și din domeniile delegate, în opinia sa față de situația petentului nu există nicio formă de discriminare din partea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 1, întrucât au aplicat prevederile legii speciale fără nicio abatere de la acestea.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4

53. Ca urmare a solicitării unui punct de vedere, prin adresa cu nr. 7994/25.10.2021, se precizează că toate titlurile de călătorie emise de METROREX sunt nenominale, cu excepția celor pentru elevi. Această politică de vânzări a companiei nevenind în contradicție cu prevederile Legii nr.448/2006, așa cum susține petentul.(fila 143 la dosar),

54. De asemenea, D.G.A.S.P.C. Sector 4 precizează că art. 23 alin.1 din Legea nr. 448/2006, prevede faptul că persoanele cu handicap grav sau accentuat beneficiază de

gratuitate la transportul cu metroul, și că în ceea ce privește maniera concretă de acordare a acestei gratuități legiuitorul a prevăzut că ea se stabilește prin hotărâre de consiliu local (art. 23 alin.5 din Legea nr.448/2006).

55. Totodată, D.G.A.S.P.C. Sector 4 susține că dacă petentului i se solicită de către D.G.A.S.P.C. Sector.1 (probabil pentru decontare) să prezinte un card (abonament lunar) validat, pe reversul căruia să fie lizibilă mențiunea privind data validării lui, nu are nici o legătură cu legea ci cel mult cu hotărârea de consiliu local și/sau cu procedura ce a fost elaborată pentru implementarea acesteia (*evident, în lipsa respectivei hotărâri a Consiliului Local al Sectorului 1 și a procedurii pentru aplicarea acesteia, nu se poate preciza cu exactitate*).

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 5

56. Ca urmare a solicitării unui punct de vedere, prin adresa cu nr. 8235/02.11.2021 precizează că la nivelul D.G.A.S.P.C. Sector 5, în conformitate cu prevederile art. 23 alin.1 și alin. 2 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, beneficiarii aflați în evidența instituției care solicită această facilitate au dreptul la o cartelă METROREX cu număr nelimitat de călătorii pe lună de la data activării. (fila 145 la dosar)

D.G.A.S.P.C. Sector 5 mai precizează următoarele:

- pentru eliberarea cartelelor ce asigură gratuitatea deplasării cu metroul se procedează astfel încât la începutul fiecărei luni calendaristice se centralizează și se prelucrează solicitările din luna anterioară, primite de către serviciul public de specialitate prin mijloacele de comunicare puse la dispoziția beneficiarilor, realizându-se o estimare cu privire la numărul de beneficiari pentru luna următoare;
- cartelele METROREX sunt achiziționate de către serviciile de specialitate ale D.G.A.S.P.C. Sector 5 și sunt distribuite beneficiarilor prin poștă sau în timpul programului de lucru cu publicul;
- cartela de metrou asigură transportul gratuit pentru 30 zile de la data primei activări, are un număr nelimitat de călătorii de efectuat în decurs de o lună, dar fără depășirea termenului de valabilitate înscris pe respectiva cartela;
- în ce privește termenul de valabilitate al legitimației, adică data până la care beneficiarul o poate activa, în ultimii ani nu s-au înregistrat probleme semnalate de beneficiari, întrucât această mențiune este inscripționată corect și durabil pe legitimație;
- referitor la data tipărită cu tuș cu ocazia primei activări a legitimației în dispozitivul de acces la peron, au fost rare cazurile semnalate în care beneficiarii au făcut demersuri suplimentare la casieriile din stațiile de metrou pentru a se revalida data inițială; au fost situații în care cartelele de metrou s-au demagnetizat, dar și în astfel de cazuri, inconveniente s-au soluționat fără prejudicierea dreptului la gratuitatea transportului.

57. Concluzionând, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 5, precizează că aspectele semnalate de petent la nivelul acestei instituții nu au constituit o problemă pentru beneficiarii eligibili care au fost îndrumați și consiliați pentru remedierea rapidă a unor situații de acest tip, orice altă îmbunătățire adusă în ceea ce privește modul de tipărire al legitimațiilor este considerată a fi binevenită și în sprijinul persoanelor beneficiare.

Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și

Adopții

58. Ca urmare a solicitării unui **punct de vedere** prin adresa nr. 2689/08.04.2021, Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, a răspuns la solicitarea CNCD, comunicând că, va analiza propunerile petentului cu privire la îmbunătățirea modalităților de acordare a gratuităților la călătoriile cu metroul, astfel încât să fie evitate dificultățile pe care persoanele cu handicap le întâmpină în utilizarea acestui mijloc de transport. (fila 118 la dosar)

V. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

59. Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor are următoarele prevederi relevante privind excepțiile invocate:

„Art. 28. Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția de necompetență când în mod vădit constată că petiția formulată nu este de competența Consiliului, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată.

Art. 29. Excepția de necompetență poate fi ridicată de reclamat sau de membrii Colegiului director și în cursul soluționării petiției, sub condiția prevăzută la art. 30.

Art. 30. (1) Excepția de vădită necompetență se pune în dezbaterea petentului sau a persoanei interesate care sesizează Consiliul, pentru a-și formula punctul de vedere.

(2) Colegiul director acordă un termen petentului sau părții interesate pentru a comunica punctul de vedere.

Art. 31. (1) Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență după solicitarea punctului de vedere al petentului sau al părții interesate care a sesizat Consiliul.

(2) Necomunicarea punctului de vedere la termenul acordat nu împiedică soluționarea petiției.

Art. 32. Consiliul soluționează excepția de vădită necompetență prin hotărâre a Colegiului director.

[...]

Art. 63. (1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției.

(2) Excepțiile vor putea fi unite cu fondul dacă este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu soluționarea în fond a petiției.

Art. 64. (1) Când în fața Colegiului director se pune în discuție competența acestuia, se va indica instituția sau un alt organ competent.

(2) Dacă este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu soluționarea în fond a petiției, excepția va fi unită cu fondul.

(3) Colegiul director va trece la soluționarea petiției, cel nemulțumit putând ataca hotărârea asupra fondului la instanța de contencios administrativ, potrivit legii.”

60. Constituția României:

• **Art. 16 Egalitatea în drepturi:** *”(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*

(2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)”

• **Art. 53 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți**
”(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

61. Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată

Articolul 23 alin. 1 *”Persoanele cu handicap grav și accentuat beneficiază de gratuitate pe toate liniile la transportul urban cu mijloacele de transport în comun”.*

62. Articolul 9 al Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, adoptată de Adunarea Generală a ONU, care obligă statele participante să asigure persoanelor cu dizabilități accesul la mediul fizic, circulație, respectiv alte posibilități și servicii care le stau la dispoziție, atât în mediul urban, cât și în mediul rural.

63. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâțul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

64. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare – art. 2 alin. 1: *”Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

- **Articolul 10 lit h):** *“Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin: (f)“ refuzul accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică”.*

Principiile de analiză

65. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că *„principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”*. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că *„principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- *la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,*
- *la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.*

66. Prin urmare, se poate vorbi de o posibilă **discriminare directă** în condițiile în care o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria *„criteriului protejat”*.

67. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

68. **Pe cale de excepții**, Colegiul director urmează a respinge excepția necompetenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată de către partea reclamată, respectiv Metrorex, motivat de faptul că aspectele sesizate (*modul de acordare a gratuității transportului cu metroul pentru persoanele cu dizabilități*) intră în sfera de activitatea a Consiliului, urmând a fi analizate pe fond.

69. De asemenea, cu privire la excepția lipsei calității procesuale a petentului invocată de către partea reclamată, respectiv Metrorex, aceasta urmează a fi respinsă motivat de faptul că petentul este persoană cu dizabilități și are interes.

70. Totodată, Colegiul director urmează a admite excepția lipsei calității procesuale pasive a reclamatei, respectiv Metrorex invocată de către acesta.

71. Pe fond, **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

72. Astfel se poate considera discriminare:

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

73. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate.

74. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (**O.G. nr. 137/2000**, art. 2 alin. 1: [...] *„pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu”* [...]; **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului** (în continuare **Protocolul nr. 12**), art. 1 alin. 1: [...] *„fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”*), iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

75. Astfel, potrivit art. 1 alin. 2 din **O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată *“Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: f) dreptul de acces la toate locurile și serviciile destinate folosinței publice”*. Art. 2 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** republicată definește conceptul de discriminare prin care se înțelege *“orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*. De asemenea, potrivit art. 2 alin.3: *„Sunt discriminatorii ... prevederile, criteriile*

sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare”.

76. Raportându-ne la aspectele care fac obiectul petiției deduse soluționării, Colegiul constată că acestea vizează modalitățile de acordare a gratuităților la călătoriile cu metroul, astfel persoanele cu handicap întâmpină dificultăți în utilizarea acestui mijloc de transport. În analiza plângerii, Colegiul director ia act de art. 23 al. 1 din Legea 448/2006 care stipulează că: **“Persoanele cu handicap grav și accentuat beneficiază de gratuitate pe toate liniile la transportul urban cu mijloacele de transport în comun”. Din acest punct de vedere, Colegiul director constată faptul că este necesară îmbunătățirea serviciilor de utilizare a cartelelor pentru călătoria cu metroul.**

77. În acest sens, prin adresa nr.7005/20.09.2021, Consiliul a solicitat punct de vedere Consiliului Local Sector 5 și Consiliului Local Sector 4 (filele 141-142 la dosar). Din răspunsul transmis rezultă că la sectoarele 1, 2, 3, și 4 persoanele cu dizabilități achiziționează abonamentul lunar din bugetul propriu urmând a fi decontat ulterior de către D.G.A.S.P.C., iar la sectoarele 5 și 6 au norme specifice prin care achiziționează cartelele de la sediul Metrorex prin reprezentant legal al D.G.A.S.P.C., urmând a fi acordate celor în drept. Prin urmare, Colegiul constată că sunt sectoare care au venit în sprijinul beneficiarilor eligibili prin Hotărâri de Consiliu local, cu proceduri pentru implementarea acestora, aducând îmbunătățire implementării art. 23 alin.1 din Legea nr. 448/2006, care prevede faptul că persoanele cu handicap grav sau accentuat beneficiază de gratuitate la transportul cu metroul, și că în ceea ce privește maniera concretă de acordare a acestei gratuități legiuitorul a prevăzut că ea se stabilește prin hotărâre de consiliu local (art. 23 alin. 5 din Legea nr.448/2006).

78. În consecință modul/serviciile de acordare a gratuității transportului cu metroul pentru persoanele cu dizabilități reprezintă discriminare, întrucât s-a creat o deosebire pe criteriul de dizabilitate care a avut ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, la serviciile utilizării cartelelor în transportul cu metroul.

79. Conform prevederilor **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7, Colegiul director aplică sancțiunea de avertisment, având în vedere gravitatea mică a faptei, Colegiul director consideră că se impune sancționarea faptei cu avertisment și nu cu amendă contravențională.

80. Recomandă părților reclamate, respectiv Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 1 București, Primăria Sectorului 1 București și Consiliul Local Sector 1 București ca pe viitor să îmbunătățească modalitatea de acordare a acestei gratuități prevăzute prin Legea nr. 448/2006.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția necompetenței Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată de către Metrorex;
2. Respinge excepția lipsei calității procesuale a petentului invocată de către Metrorex;
3. Admite excepția lipsei calității procesuale pasive a Metrorex invocată de către acesta;
4. Aspectele sesizate intră sub incidența art. 2 alin.1 și art. 10 lit h) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
5. Sancționează Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 1 București, Primăria Sectorului 1 București și Consiliul Local Sector 1 București cu avertisment, potrivit art. 5 alin. 2 lit. a, coroborat cu art. 6 și art. 7 din **O.G. nr. 2 din 2001** privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
6. Recomandă ca pe viitor să se îmbunătățească modalitatea de acordare a gratuității prevăzute prin Legea nr. 448/2006 în sensul de a se evita punerea într-o situație delicată a persoanelor cu dizabilități;
7. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, **potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 09.02.2022 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVAN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD

Data redactării: 22.03.2022

Redactat și motivat de P.C.S/ V.F./C.V.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

